

A kisnánai lovagvár

2010 január 15. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Gótikus lovagvár bemutatásával folytatjuk barangolásunkat Magyarország rejt?zköd? építészeti értékeinek nyomában. A Mátra déli lábánál, szép sz?l?ültetvények közt kanyargó országút mentén fekszik Kisnána. A meredek hegyr?l leszaladó, olykor vészesen megáradó Tarnóca-patak közelében, Domoszló és Verpelét között félúton fekv?, 1800 lakosú község története a X. századig nyúlik vissza. Nána a honfoglaló Aba nemzetség kiterjedt birtokának része volt. A következ? évszázad derekán – harmadik magyar királyként – trónra emelkedett Aba Sámuel a közeli Sáron rendezte be uralkodói központját, 1044-ben bekövetkezett er?szakos halála után a családjából szétágazó f?úri famíliák osztoztak a Zagyva folyó és a Gyöngyös-patak közti területen. Így került Nána jobbágyfalu az Aba nembeli Kompoltiak kezére.

A magyar h?bériség e korai szakaszából nem maradt ránk a településre vonatkozó adat. A vár els? említése is a XIV. századból való. Korábbi története az 1962 és 1968 között folytatott ásatás nyomán tárult fel. Vezet?je, Pamer Nóra régész az alábbiak szerint foglalta össze a vár kialakulásának fejezeteit.
A Kompolti család uradalmi központjának számító Nána falu legrégibb épített emléke a dombháton lév? er?dítmény karcsú, gótikus tornyának alapjai alól kiásott Árpád-kori körtemplom. Az ismeretlen patrocíniumú, helyi k?b?l épült, hét méter átmér?j? hajóból és patkóív?, keletelt szentélyb?l álló rotunda volt a település els? plébániája, egyben a kegyurak családi egyháza. Kis temet? övezte, onnan származhat az a három ódon, keresztes sírk?, amely a vármúzeumban látható. A XI–XII. századi épület köré épült az els? er?dítmény, amely akár a tatárjárást is átvészelhette. A Kompoltiak növekv? hatalmát, gazdagodását tükrözik a következ? két évszázad építkezései, amelyek szinte szakadatlanul folytak a várban. El?bb a kápolna közelében álló román kori lakótornyot és az összeköt? védm?veket er?sítették meg, b?vítették, majd a bels? lakóhelyiségeket fejlesztették emberölt?r?l emberölt?re egyre kényelmesebb f?úri lakóhellyé.
Az 1312. évi rozgonyi csatában a Kompoltiak Károly Róbert király oldalára álltak Csák Máté hívei ellen. Ez szépen fialt a família tagjai számára: nevüket ott találjuk az Anjou uralkodók vezet? lovagjai közt, kés?bb a Zsigmond király által alapított Sárkány-rend bárói nak sorában. A dinasztia fénykorának emléke a kápolna csúcsíves részletekben gazdag tornya, valamint a gótikus palota. Az 1400-as évek elején ismét megújított vártemplom kriptájában temették el az 1428-ban meghalt Kompolti Lászlót. (Sírköve a második világháború idején elt?nt, a ma látható az eredeti rajzának alapján készült rekonstrukció.) A több helyiségb?l álló, alápincézett, emeletes épületszárnyban míves téglapadlózatok, k?bordás boltozatok, faragott ajtók és ablakok, kandallók töredékei árulkodnak a lovagi rezidencia

középkori pompájáról.
Nána vára mindenkor inkább f?úri családi fészek volt, mint harcászati jelent?ség? er?d. Birtoka a Kompoltiak kihaltával a Gúti Országhokra, majd Losonczi Istvánra szállt. Utóbbi f?kapitányként menedéket nyújtott várában a Gárdonyi-regényb?l ismert rablólovagnak, Móré Lászlónak, akinek árulása révén foglalta el és rombolta le a török 1543-ban Nána várát. Követi kés?bb a környéken építkez?k hordták szét.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló